

คำแถลงนโยบาย

ของ

คณะรัฐมนตรี

ราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี

ต่อสภาผู้แทนราษฎร

วันศุกร์ ที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๑๕

ประกาศ

ตั้งนายกรัฐมนตรี

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่คณะรัฐมนตรีซึ่งมีหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี บริหารราชการแผ่นดินอยู่ ได้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร ตามความในมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประธานรัฐสภาได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาว่า ได้ดำเนินการตามวิถีทางในระบอบประชาธิปไตยแล้ว

จึงทรงพระราชดำริว่า หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เป็นผู้ที่เหมาะสมควรไว้วางพระราชฤทธิให้ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๗ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้ง หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี บริหาร ราชการแผ่นดิน ตั้งแต่วันที่ขึ้นเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๑๙ เป็น บัณฑิตที่ ๓๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อุทัย พิมพ์ใจชน

ประธานรัฐสภา

ประกาศ
แต่งตั้งรัฐมนตรี

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี ตามประกาศลงวันที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๑๙ แล้วนั้น

บัดนี้ หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี ได้เลือกสรรผู้ที่เหมาะสมควรดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เพื่อบริหารราชการแผ่นดินแล้ว จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

รัฐมนตรี ตามความในมาตรา ๑๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. พลตรี ประมาท เขมไธสง
เป็น รองนายกรัฐมนตรี
๒. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์
เป็น รองนายกรัฐมนตรี
๓. พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์
เป็น รองนายกรัฐมนตรี
๔. นายสุรินทร์ มาศดิตถ์
เป็น รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
๕. นายชวน หลีกภัย
เป็น รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
๖. พลเอก กฤษณ์ สีวะรา
เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
๗. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์
เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๘. นายพิชัย วัชฏกุล
เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

๙. พลตรี ประมาณ ยติเรกสาร
เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๐. นายทวิช กลิ่นประทุม
เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
๑๑. นายคำรง ลัทธพิพัฒน์
เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
๑๒. หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช
เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๑๓. นายประสิทธิ์ กาญจนวัฒน์
เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
๑๔. พลตรี ศิริ สิริโยธิน
เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๑๕. พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์
เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
๑๖. พลตรี ชาคิชาย์ ชุณหะวัณ
เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
๑๗. นายนิพนธ์ ศศิธร
เป็น รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ

๑๘. พลเอก ทวีชัย เสนีวงศ์ ณ อยุธยา
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
๑๙. นาวาอากาศโท ทินกร พันธุ์กระวี
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
๒๐. นายเล็ก นานา
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
๒๑. นายไกรสร กันตพิพงศ์
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์
๒๒. นายอนุวรรณ วัฒนพงศ์ศิริ
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร
- และสหกรณ์
๒๓. นายบุญเกิด หิรัญคำ
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
๒๔. นายประชุม วัจนเพียร
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม
๒๕. นายคล้าย ละอองมณี
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์

๒๖. นายขุนทอง ภูผาเดียน
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
๒๗. นายสมภัทร สุนทรเวช
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
๒๘. นายสมบุญ ศิริธร
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
๒๙. นายชูสง่า ฤทธิประศาสน์
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
๓๐. นายชวน หลีกภัย
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม
๓๑. นายสิตติก สารีฟ
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๓๒. นายดาบชัย อัครราช
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๓๓. นายปรีชา มุสิกุล
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
๓๔. นายแผน ศิริเวชชะพันธ์
เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

๓๕. นายบรรหาร ศิลปอาชา

เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

๕๕ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๑๕ เป็น
ปีที่ ๓๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช

นายกรัฐมนตรี

คำแถลงนโยบาย

ของ

คณะรัฐมนตรี

ซึ่ง หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี

ต่อสภาผู้แทนราษฎร

วันศุกร์ ที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๑๕

ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ

เนื่องจากได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ข้าพเจ้า
ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ตามประกาศพระบรมราชโองการ
ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๑๕ ข้าพเจ้าจึงได้จัดตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้น
ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามประกาศพระบรม-
ราชโองการ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๑๕

บัดนี้ คณะรัฐมนตรีได้กำหนดนโยบายในการบริหาร
ราชการแผ่นดินขึ้นแล้ว จึงขอแถลงนโยบายเพื่อขอความ
ไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร ตามความในมาตรา ๑๘๔ ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

โดยที่ ในปัจจุบัน บ้านเมืองของเรา ตก อยู่ในภาวะไม่ปกติสุข ทั้งในด้านการเมือง การเศรษฐกิจ และสังคม ทำให้ประชาชนทุกหมู่เหล่ามีความไม่มั่นใจในอนาคตของตนเองและของประเทศชาติ ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศโดยเฉพาะ ชวนา ชาวไร่ และกรรมกร ต้องประสบกับความยากจนและเดือดร้อน จึงเป็นการจำเป็นที่จะต้องรีบเร่งดำเนินการแก้ไขภาวะการดังกล่าว เพื่อให้เกิดความปกติสุขขึ้นในบ้านเมืองในกรณี คณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นรัฐบาลบริหารราชการแผ่นดิน จึงได้กำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน ไว้เป็น ๒ ระยะ คือ นโยบายที่จะต้องดำเนินการเป็นการเร่งด่วน และนโยบายระยะยาว

นโยบายเร่งด่วน

ปัญหาสำคัญที่ประชาชนทั่วประเทศกำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งรัฐบาลจะต้องเร่งแก้ไขเป็นการด่วน คือ การช่วยเหลือเกษตรกร การแก้ไขภาวะค่าครองชีพ การรักษากฎหมาย และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง การปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง การปกครองท้องถิ่น และการขยายไฟฟ้าสู่ชนบท

๑. การช่วยเหลือเกษตรกร

เนื่องจากเกษตรกรมีจำนวนเกือบถึงร้อยละ ๘๐ ของจำนวนพลเมืองของประเทศ แต่ส่วนใหญ่ตกอยู่ในฐานะยากจน รัฐบาลนี้จึงมีนโยบายที่จะช่วยเหลือเกษตรกรให้มีฐานะในทางเศรษฐกิจดีขึ้น อันจะเป็นการขจัดความยากจนไปในตัว ดังต่อไปนี้

(๑) จะเร่งทำการปฏิรูปที่ดินเพื่อให้เกษตรกรได้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ในแต่ละปี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ จะจัดสรรที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง ประมาณ ๔๐,๐๐๐ ถึง ๕๐,๐๐๐ ไร่

(๒) จะปลดปล่อยหนี้สินของเกษตรกรจากการเป็นลูกหนี้เอกชนมาเป็นลูกหนี้สหกรณ์ หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อมิให้เกษตรกรต้องสูญเสียสิทธิในที่ดิน

(๓) จะดำเนินการให้เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม โดยเฉพาะข้าว จะลดหรือเลิกค่าพรีเมียมรวมทั้งลดค่าการขออก ถ้าจำเป็น เพื่อปรับราคาส่งออก ให้สามารถแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้

(๔) จะปรับปรุงและขยายการสหกรณ์ให้แพร่หลาย เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินการด้านการผลิต การแปรรูปผลผลิต และการจำหน่าย

(๔) จะช่วยเหลือเกษตรกรในด้านการผลิต ประทาน การปรับปรุงดิน การใช้พันธุ์พืช การปราบศัตรูพืช และการ ฝึกอบรมในราคาต่ำ

๒. การแก้ไขภาวะกำกรองชีพ

รัฐบาลนี้จะรักษาระดับของราคาสินค้าที่จำเป็น แก่การครองชีพไม่ให้เคลื่อนไหวผิดปกติ โดยเฉพาะข้าวบริโภครัฐบาลจะใช้มาตรการอันเหมาะสมเพื่อให้มีราคาพอควร มิให้ ประชาชนผู้ยากไร้ต้องเดือดร้อนในเรื่องค่าครองชีพ นอกจากนี้ จะดำเนินมาตรการมิให้มีการผูกขาดคัดตอนในทางเศรษฐกิจโดย เอกชน เพื่อมิให้ผู้จำหน่ายตั้งราคาสินค้าตามชอบใจ

๓. การรักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อย

เพื่อมิให้บ้านเมืองตกอยู่ในภาวะระส่ำระสาย และ เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน รัฐบาลนี้จะรักษาไว้ซึ่ง ความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย และความสงบเรียบร้อยของ บ้านเมือง โดยจะเร่งดำเนินการปราบปรามโจรผู้ร้ายและลงโทษ ผู้ละเมิดกฎหมายโดยไม่มีการละเว้น จะปรับปรุงกิจการตำรวจ และอำนาจการสอบสวนคดีอาญา และจะปรับปรุงส่งเสริมฐานะ ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน

๔. การปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง

รัฐบาลนี้จะดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงทั้ง ในวงงานราชการและวงงานของรัฐอย่างจริงจัง และจะไม่ให้กฎหมายว่าด้วยการนี้ซึ่งมีอยู่แล้วต้องเป็นหมัน นอกจากนี้ จะดำเนินการให้มีกฎหมายว่าด้วยการแสวงทรัพย์สินและหนี้สินของรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ของรัฐ ทั้งจะให้มีกฎหมายเกี่ยวกับผู้ตรวจเงินแผ่นดินของวุฒิสภา ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

๕. การปกครองท้องถิ่น

รัฐบาลนี้จะเร่งดำเนินการให้มีกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ โดยให้ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้ง และให้ท้องถิ่นมีอิสระในการดำเนินนโยบายของตน

๖. การขยายไฟฟ้าชนบท

รัฐบาลนี้จะเร่งขยายไฟฟ้าสู่ชนบท โดยให้ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ทั่วทุกตำบลโดยเร่งด่วน

นโยบายระยะยาว

นโยบายระยะยาว ในทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ ทางสังคม และการบริหาร มีดังต่อไปนี้

นโยบายทางการเมือง

๑. รัฐบาลนี้จะยึดมั่นในนโยบายการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ยึดมั่นพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จะดำเนินการทางการเมืองด้วยวิธีการที่บริสุทธิ์และยุติธรรม ทั้งจะเคารพและปกป้องสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และจะยึดชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นศูนย์รวมพลังแห่งความสามัคคีและความเป็นเอกฉันท์ภายในประเทศ

๒. รัฐบาลนี้จะเสริมสร้างกำลังทหารของชาติให้เข้มแข็งตามความเหมาะสมกับภาวะการณ์และแผนกำลังเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะกำลังทหารจะใช้เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ และรักษาไว้ซึ่งเอกราช ความมั่นคง และผลประโยชน์ของชาติและจะปรับปรุงสวัสดิการและบำรุงส่งเสริมสมรรถภาพและขวัญของทหารให้สูงอยู่เสมอ ทั้งจะส่งเสริมให้ทหารมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

๓. รัฐบาลนี้จะดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่แท้จริงของประเทศเป็นหลัก จะไม่ยอมเป็นเครื่องมือหรือเข้าไปพัวพันในการดำเนินนโยบายของประเทศใด ๆ จะเป็นมิตรกับทุกประเทศที่ต้องการเป็นมิตรกับประเทศไทย ในหลักแห่งความเสมอภาค บุรณภาพ แห่งอาณาเขต และเคารพอธิปไตยซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของระบอบการปกครองหรือระบอบเศรษฐกิจ

รัฐบาลนี้จะแก้ปัญหาระหว่างประเทศโดยใช้วิธีทางการทูต เป็นสำคัญ จะปรับสัมพันธ์ภาพกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะ ประเทศในคาบสมุทรอินโดจีนให้เข้าสู่สภาพปกติจะส่งเสริม และกระชับความร่วมมือโดยใกล้ชิด และเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นกับประเทศเพื่อนบ้านในส่วน ภูมิภาคนี้ของโลก โดยเฉพาะกับประเทศในกลุ่มอาเซียน และ จะสนับสนุนข้อเสนอให้เอเชียอาคเนย์เป็นเขตแห่งสันติภาพ อีสรภาพ และความเป็นกลาง กับจะส่งเสริมความสัมพันธ์กับ ประเทศกลุ่มโลกที่สามให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น เพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ในองค์การระหว่างประเทศ

รัฐบาลนี้จะปฏิบัติตามพันธกรณีตามสนธิสัญญาและความตกลงที่มีอยู่กับนานาประเทศ ตามมูลฐานแห่งความเสมอภาคและยุติธรรม และจะยึดมั่นในหลักการแห่งกฎบัตร สหประชาชาติ กับจะร่วมมือกับทบวงการชำนัญพิเศษต่าง ๆ ในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงของโลก

รัฐบาลนี้จะดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อไม่ให้เกิดการแทรกแซง กิจการภายในจากต่างประเทศ และจะไม่ให้มีกองกำลังทหาร และฐานทัพต่างชาติในประเทศไทย

นโยบายทางเศรษฐกิจ

รัฐบาลนี้จะปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้เกิดความ เป็นธรรมแก่สังคมและเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติโดยเคารพ

กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนบุคคล และสนับสนุนให้เอกชนวิเริ่ม
ในทางเศรษฐกิจ แต่รัฐจะมีบทบาทในการจัดระเบียบเศรษฐกิจ
ให้มากขึ้นตามความจำเป็น เพื่อการนี้รัฐบาลจะดำเนินการดัง
ต่อไปนี้

๑. จะดำเนินการให้ความช่วยเหลือด้านทางเศรษฐกิจของ
ประชากรลดน้อยลง โดยใช้วิธีการภาษีอากร วิธีการงบประมาณ
และวิธีการอย่างอื่น เพื่อให้มีการกระจายรายได้ในหมู่ประชากร
อย่างเป็นธรรม

๒. จะปรับปรุงระบบภาษีอากรเพื่อเป็นธรรมแก่
สังคมยิ่งขึ้น โดยจะเก็บภาษีทางตรงเพิ่มขึ้น ทั้งในด้านอัตรา
ภาษี และประเภทของภาษี และจะบริหารงานเก็บภาษีอากร
ให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ จะปรับปรุงวิธีการและการบริหาร
งบประมาณแผ่นดินให้การใช้จ่ายเงินแผ่นดินเป็นไปโดยประหยัด
และมีให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ ทั้งจะดำเนินการให้สถาบันการเงิน
เอกชนมีบทบาทในการช่วยเหลือเกษตรกรให้มากยิ่งขึ้น

๓. จะดำเนินการให้รัฐเป็นผู้ประกอบกิจการสาธารณูป-
โภค และกิจการอื่นที่เห็นว่า ถ้ารัฐเป็นผู้ประกอบการแล้วจะ
เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ประชาชน สัมปทานหรือการผูกขาด
คัดตอนในทางเศรษฐกิจ ที่ไม่เป็นธรรมแก่รัฐหรือที่ทำให้
ประชาชนเดือดร้อน จะดำเนินการให้ยกเลิกเลิกยกออกไป

๔. จะส่งเสริมการลงทุนทางอุตสาหกรรมของเอกชน ทั้งไทยและต่างประเทศให้ได้รับความเป็นธรรม ความมั่นใจ และความสะดวกในการลงทุน จะส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้ ผลผลิตทางเกษตรเป็นวัตถุดิบ อุตสาหกรรมที่ส่งผลผลิตไป จำหน่ายยังต่างประเทศ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และการจัดตั้ง นิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษี ในเวลาเดียวกันจะวางมาตรการ รักษาสุขภาพและความปลอดภัยของกรรมกรในโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งมาตรการที่จำเป็นเพื่อควบคุมมิให้เกิดภาวะ สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ และจะเร่งดำเนินการให้อุตสาหกรรม กระจายไปสู่ส่วนภูมิภาค

๕. จะช่วยให้ฝ่ายผู้ให้แรงงานได้รับค่าจ้างและการปฏิบัติ จากฝ่ายนายจ้างอย่างเป็นธรรม และจะสนับสนุนการรวมกัน ของฝ่ายผู้ให้แรงงาน เพื่อให้เกิดอำนาจต่อรองอย่างมีหลักเกณฑ์ และเป็นธรรม ระหว่างฝ่ายผู้ให้แรงงาน และฝ่ายนายจ้าง เพื่อ การนี้จะได้จัดตั้งทบวงแรงงานขึ้น เพื่อให้ฝ่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐ สามารถปฏิบัติภารกิจได้ทันต่อเหตุการณ์

๖. จะส่งเสริมการค้าในประเทศและการค้าต่างประเทศ ให้ขยายกว้างขวางและมีระเบียบ ในด้านการค้าในประเทศ จะ สอดส่องดูแลและคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภค ส่วนในด้านการค้าต่างประเทศ จะขยายความสัมพันธ์ทางการค้ากับต่างประเทศให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งจะส่งเสริมการส่งสินค้าออก

และควบคุมการนำสินค้าเข้าเท่าที่จำเป็น เพื่อให้การค้ากับต่างประเทศมีคุณภาพ

๗. จะเร่งดำเนินการโครงการชลประทานขนาดเล็กให้แพร่หลายทั่วประเทศและสำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งขาดแคลนน้ำ จะพัฒนาการชลประทานและคลองส่งน้ำให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

๘. จะส่งเสริมให้การประมงและการปศุสัตว์ขยายตัวจนสามารถมีผลผลิตเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ และจะเร่งการปลูกยางพันธุ์ดีแทนยางพันธุ์ฟ้าเมือง

๙. จะดำเนินการอนุรักษ์ป่าไม้ และวางมาตรการป้องกันป่าไม้ของชาติไม่ให้อุทกทำลาย และเร่งอนุรักษ์ป่าไม้ที่เป็นต้นน้ำลำธารที่ถูกทำลายให้กลับคืนสู่สภาพเดิม

๑๐. จะดำเนินการขยายและปรับปรุงการขนส่งให้เหมาะสมกับสภาพของภูมิประเทศและความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อกระจายความเจริญให้ทั่วประเทศ และสอดคล้องกับนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมุ่งหนักในการสร้างและพัฒนาเส้นทางขนส่งในระดับจังหวัดและชนบท

จะปรับปรุงการขนส่งโดยรถประจำทางและรถไฟ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก ปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรม จะส่งเสริมระบบขนส่งมวลชน และจะขยายปรับปรุง

การบริการการสื่อสารทางโทรศัพท์และโทรคมนาคมให้เพียงพอ แก่ความจำเป็น จะเร่งพัฒนาการทำเรือ และการพาณิชย์นาวี ของประเทศให้เจริญก้าวหน้า และจะดำเนินการพัฒนา สนามบินที่มีอยู่แล้วให้เป็นสนามบินนานาชาติตามความเหมาะสม เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการบินระหว่างประเทศในย่าน เอเชียอาคเนย์

๑๑. จะจัดสรรงบประมาณอุดหนุนให้แก่องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด เพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึง ความจำเป็นและขาดแคลนของท้องถิ่นและจำนวนพลเมืองของ แต่ละท้องถิ่นเป็นเกณฑ์ประกอบกัน

นโยบายทางสังคม

๑. รัฐบาลนี้จะดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม จะจัดให้บุคคล มีโอกาสเท่าเทียมกันในการรับการศึกษาอบรมตามความสามารถ ทางสติปัญญา จะจัดทุนเล่าเรียนให้แก่ผู้ยากไร้ แต่มีสติปัญญา และจะขยายการศึกษาผู้ใหญ่และอาชีวศึกษา โดยเน้นหนักใน ด้านเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม

ในด้านการศึกษามากบังคับ จะเร่งขยายการศึกษามาก บังคับชั้นประถมตอนปลาย ให้มีทั่วถึงทุกตำบลภายใน ๔ ปี และจะให้เด็กที่เข้าเรียนได้รับสมุด หนังสือ และเครื่องเขียน โดยไม่คิดมูลค่าอย่างทั่วถึง ส่วนเด็กที่ยากไร้ก็จะให้ได้รับ

เครื่องแบบนักเรียน โดยไม่คิดมูลค่า สำหรับโรงเรียนมัธยม
ประจำอำเภอ จะเร่งจัดให้มีขึ้นให้ครบถ้วนทุกอำเภอภายใน
๔ ปี

สำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา จะให้มหาวิทยาลัยของรัฐ
มีอิสระในการดำเนินงานให้มากที่สุด โดยเฉพาะในค่านิชาการ
และจะให้มหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาครับนักศึกษาจากภาคนั้น ๆ
ในอัตราส่วนมากกว่านักศึกษาจากภาคอื่น

๒. รัฐบาลนี้จะดำเนินการให้บริการสาธารณสุขแบบ
ผสมผสาน ทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค
และการรักษาพยาบาลให้กระจายไปสู่ภูมิภาค และท้องถิ่นอย่าง
เพียงพอ จะให้ประชาชนที่ยากไร้ไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหรือใน
ชนบท ได้รับการรักษาพยาบาลโดยไม่คิดมูลค่า จะให้มี
โรงพยาบาลประจำอำเภอให้ครบถ้วนทุกอำเภอ และสถานี
อนามัยชั้น ๒ ให้ครบถ้วนทุกตำบล ภายใน ๔ ปี จะจัดหน่วย
แพทย์เคลื่อนที่เพื่อรักษาพยาบาลผู้ป่วยในท้องถิ่นห่างไกลกันดาร
และจะเร่งให้มีการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ให้เพียงพอกับ
ความต้องการของประชาชน

๓. รัฐบาลนี้จะส่งเสริมการสังคมนิยมแห่งชาติทั้งส่วนของ
รัฐและของเอกชน โดยเฉพาะจะเกื้อกูลประชาชนในแหล่ง
เสื่อมโทรมเป็นพิเศษ

๔. รัฐบาลนี้จะจัดให้มีการก่อสร้างอาคารสงเคราะห์ให้มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของประชากร สำหรับที่พักอาศัยของทหารและตำรวจชั้นผู้น้อย จะให้การเคหะแห่งชาติดำเนินการก่อสร้างให้ก่อน แล้วให้แต่ละหน่วยงานตั้งงบประมาณขอใช้เป็นรายปี

๕. รัฐบาลนี้จะลดอัตราค่าเช่าเพิ่มประชากรโดยเร่งวางแผนครอบครัวให้แพร่หลาย และจะเร่งให้มีการประกันสังคมสำหรับลูกจ้างเป็นอันดับแรก

๖. รัฐบาลนี้จะดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสมอภาคของสตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

นโยบายการบริหารราชการ

๑. รัฐบาลนี้จะเคารพความเป็นอิสระของผู้พิพากษาและตุลาการในการพิจารณาพิพากษารรตคดี จะปรับปรุงวิธีการและการดำเนินการพิจารณาคดีของศาลให้เป็นไปโดยรวดเร็ว จะปรับปรุงแก้ไขระเบียบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมให้เหมาะสมเป็นผลดีแก่ประชาชน

๒. รัฐบาลนี้จะปฏิรูปวิธีการปฏิบัติราชการ และระเบียบราชการบริหารงานบุคคล เพื่อให้ระบบราชการมี

ประสิทธิภาพสูง และให้ข้าราชการทุกฝ่ายทำหน้าที่รับใช้และเข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริงโดยปราศจากการกีดกันหรือข่มเหงราษฎร สำหรับข้าราชการชั้นผู้น้อย จะให้ความช่วยเหลือ โดยจัดให้มีสวัสดิการเพื่อการครองชีพ เช่น ในเรื่องที่อยู่อาศัย และการซื้อสินค้าจากรัฐวิสาหกิจ หรือถ้าจำเป็น ให้เงินเพิ่มค่าครองชีพตามกำลังเงินงบประมาณ

การใด ๆ ที่ไม่เป็นธรรมแก่รัฐหรือแก่ประชาชน จะได้พิจารณาปรับปรุง แก้ไข หรือยกเลิกเพิกถอนไปตามควรแก่กรณี

ตามนโยบายที่ได้แถลงมานี้ คณะรัฐมนตรีจะได้ดำเนินการทุกวิถีทางที่จะให้บรรลุผล เพื่อให้ประชาชนมีความสุขสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าและคณะจึงหวังอย่างยิ่งว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจะได้ให้ความร่วมมือ ให้ความไว้วางใจแก่คณะรัฐมนตรี เพื่อจะได้เข้าบริหารราชการแผ่นดินต่อไป.

ขอขอบคุณ

